

Reactie novelle strafbaarstelling illegaal verblijf

De novelle corrigeert een aangenomen amendement om illegaal verblijf in Nederland strafbaar te stellen. Het amendement spreekt hierbij, onder meer, ook over 'illegalen'.¹ Ook de memorie van toelichting bij de novelle spreekt over 'illegale vreemdelingen'.² Ik zou willen wijzen op het effect dat deze termen kan hebben. Het dehumaniseert vreemdelingen, aldus de conclusie van verschillende onderzoeken.³ Om deze reden gebruikt bijvoorbeeld het AP deze termen niet meer.⁴ Daarom zou ik willen verzoeken om deze termen te verwijderen uit de memorie van toelichting. Of illegaal verblijf door de beugel kan, is een andere vraag. Misschien dat onrechtmatig verblijf hier beter zou passen.

Verder zou ik willen verzoeken om het strafbare feit alsnog als een overtreding aan te merken, nu het waarschijnlijk niet in de lijn der verwachting ligt om het in zijn geheel in te trekken. Dit is tevens in lijn met het wetsvoorstel onder Kabinet Rutte-I.⁵ Daarbij wil ik tevens wijzen op de memorie van toelichting⁶ bij het destijds wetsvoorstel. Zowel de toelichting op de novelle als het amendement is karig en zal straks door de rechter moeten worden toegepast. Daarvoor is inzicht in de intentie van de wetgever van groot belang. Daarom een sterke oproep om de memorie van toelichting concreter te maken en eventueel aanvullingen te geven op de verhouding tussen het amendement en de terugkeerrichtlijn⁷, alsmede het EU-Migratiepact.

¹ *Kamerstukken II 2024/25*, 36 704, nr. 44.

² Memorie van toelichting bij de novelle spreekt op p. 3 over 'illegaliteit van de vreemdeling' en over 'illegale vreemdeling'.

³ Ashley R. Shapiro, *The Criminalisation of the Immigration System: the Dehumanising Impact of Calling a Person "Illegal"*, 21 *Rich. Pub. Int. L. Rev.* 117 (2018), pp. 140-143. Zie ook: https://www.unhcr.org/cy/sites/cy/files/legacy-pdf/TerminologyLeaflet_EN_PICUM.pdf

⁴ <https://www.ap.org/the-definitive-source/announcements/illegal-immigrant-no-more/>

⁵ *Kamerstukken I 2012/13*, 33 512, nr. 2.

⁶ *Kamerstukken I 2012/13*, 33 512, nr. 3.

⁷ Zie in dit verband:

<https://ecer.minbuza.nl/-/strafbaarstelling-van-illegaal-verblijf-niet-in-strijd-met-de-terugkeerrichtlijn> en <https://ecer.minbuza.nl/-/eu-hof-eu-recht-staat-niet-in-de-weg-aan-nationale-strafbaarstelling-illegaal-verblijf>. Zie ook: rechtsoverweging 62 van zaak C-61/11 PPU of <https://ecer.minbuza.nl/-/c-61-11-ppu-el-dridi-arrest-van-28-april-2011>.